

Tarkastajan viran perustaminen laadun ja valvonnan tulosalueelle

Henkilöstöjaosto 25.01.2024 § 6
340/01.00.00/2024

Valmistelija Mari Plukka

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 668 2212, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Tämänhetkiset Pohjanmaan hyvinvointialueen valvonnan resurssit ovat: yksi valvonnan päällikkö ja viisi tarkastajaa. Nykyinen resurssimäärä on todettu liian vähäiseksi lakiin pohjautuvien valvontavastuuelvoitteiden ja tehtävien täyttämiseksi, myös benchmarking muiden vastaavan kokoisten hyvinvointialueiden valvontaresursseihin tukee tätä. Resurssisuunnittelu on alun perin tehty vuoden 2020 tietojen mukaisesti. Resurssilisäystarvetta valvontatoiminnan organisointiin ovat kasvattaneet mm. so-te-pe-järjestämislakien velvoitteet, jotka velvoittavat hyvinvointialueet valvomaan ja varmistamaan omavalvonnan toteutumista.

Valvontatyö on osoittautunut merkittävästi vaativammaksi viranomaistyöksi kuin alkuperäinen ymmärrys on ollut. Aluehallintovirasto vaatii hyvinvointialueen omavalvonnalta ja valvonnalta kattavasti ja laadukkaasti toteutettua valvontaa. Myös tarkastuskertomusten raportoinnin tulee sujua viivytyksettä. Aluehallintovirasto on siirtänyt nykyisin lain myötä aikaisemmin heille kuuluneita valvontatehtäviä hyvinvointialueen hoidettavaksi ja omavalvonnallisesti selvitettäväksi.

Jotta valvontakäynnit voidaan toteuttaa laadukkaasti, voi yhdellä tarkastajalla olla n. 40 valvontakäyntiä vuodessa (Ylikunnallisen valvontakeskushankkeen laatima arvio/suositus). Viikkotasolla tämä tarkoittaa noin 1(-2) valvontakäyntiä /viikko/tarkastaja, määrään vaikuttaa tarkastettavan kohteen vaativuus ja laajuus. Pohjanmaan hyvinvointialueella on noin 800 valvottavaa sote-yksikköä (oma palvelutuotanto, ostopalvelut ja palvelusetelituottajat).

Vuoden 2023 aikana on havaittu jo pelkästään reaktiivisten valvontakäyntien määrässä huomattavan suuri kasvu. Vuoden 2022 loppuun mennessä reaktiivisia valvontakäyntejä toteutettiin noin vajaa 20. Kuluneen vuoden 2023 aikana reaktiivisten valvontakäyntien määrä on marraskuun loppuun mennessä tuplaantunut edellisvuoteen verrattuna. Reaktiivisia valvontakäyntejä on toteutettu 28.11.23 mennessä 40. Reaktiivisten valvontakäyntien lisääntynyt määrä on vaikuttanut siihen, että suunnitelmallista valvontatyötä on jouduttu vähentämään reaktiivisten valvontakäyntien vuoksi.

Laadukkaan omavalvonnan ja valvontatoiminnan varmistamiseksi sosiaalipalvelulla tulisi olla oma kyseiseen palveluun erikoistunut tarkastaja (kokenut sosiaalihuollon ammattihenkilö): ikääntyneet, lastensuojelu, mielenterveys- ja päihdepalvelut, vammaispalvelut. Erityisesti lastensuojelun valvonnassa tulee olla oma kyseiseen palveluun erikoistunut tarkastaja, jotta voimme toteuttaa lastensuojelun sijaishuollon valvontaa THL:n suositusten mukaisesti.

Terveystieteiden valvontatyö on vasta alkanut pienimuotoisesti vuoden 2023 aikana. Terveystieteiden valvontaan tulisi olla omat valvontaresurssit (kokenut terveystieteiden ammattihenkilö). Valvonnan piiriin kuuluvat erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon palvelut. Valvonnan tarkastuskohteisiin kuuluvat myös sosiaalihuollon asumisyksikköjen rajatut lääkevarastot (n. 35 yksikköä), jotka tulee lain mukaan tarkastaa kerran vuodessa. Tarkastuksia voi tehdä ainoastaan terveystieteiden ammattihenkilö, jolla on lääkehoidon koulutus.

Pelastustoimen valvontatoimintaa ei ole vielä kyetty lainkaan käynnistämään, koska siihen ei ole ollut osoittaa valvontaresurssia.

Sopimusvalvontaa ei ole vielä kyetty täysimääräisesti aloittamaan valvontaresurssien vähyyden vuoksi.

Valvontayksikköön on lisäksi siirtymässä loppuvuoden -23 aikana vielä uusia tehtäviä, kuten ARA-kohteiden asukasvalintavalvonta.

Nykyisillä tarkastajaresursseilla (5) laadun ja valvonnan yksikkö ei kykene hoitamaan edellä kuvattuja tehtäviä ja täyttämään niiden osalta lain edellyttämiä valvonnallisia velvoitteita.

Valvonnalla tulee olla käytettävissä riittävästi resursseja kohdentaa valvontatoimintaa eri valvonnan muotoihin, kuten ennakolliseen, suunnitelmalliseen ja reaktiiviseen valvontaan/ omaan palvelutuotantoon sekä palvelusetelituotantoon sekä ostopalveluna hankittavien palveluiden sopimusten ja laadun valvontaan.

Valvontatehtävän hoitaminen on erittäin vaativa asiantuntijatehtävä. Valvontaa suorittavan henkilön osaamisella ja aiemmalla työhistorialla on tehtävässä suoriutumisen kannalta suuri merkitys. Lainsäädännön, eri palveluiden ja sote-palvelukentän toiminnan laaja-alainen tuntemus on välttämätöntä tehtävien hoidossa.

Tarkastajan tehtäväkohtainen palkka on 3987 euroa.

Vuoden 2024 osalta tarkastajaresurssi rahoitetaan opintovapaa- ja muiden osa-aikaisten poissaolojen kautta syntyvistä palkkasäästöistä.

Hallintojohtaja Jakobsson-Pada Linda

esittää, että henkilöstöjaosto hyväksyy tarkastajan viran perustamisen laadun, turvallisuuden ja valvonnan tulosalueelle. Resurssi rahoitetaan vuonna 2024 ilman talousarviomuutosta ja vuodelle 2025 tehdään lisäys talousarvioon.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.